

Vihreä imperialismi
Uuskolonialismin nykyinen vaihe?

Marx-opistossa 11.8.2019

Jari

Karttunen

”Vihreä Imperialismi”

- Mitä ajatuksia termi ”vihreä imperialismi” teissä herättää?

”Vihreän imperialismin” määritelmät

- Richard Grove määritteli ensimmäisenä termin ”green imperialism” Hän tarkoitti termillä kolonialismin sivuseurauksena syntyneitä asenteita, ideoita ja käytäntöjä, jotka toimivat modernin ympäristöajattelun ja luonnonsuojelun edeltäjiä.
- Paul Driessenin käyttämä termi ”eco-imperialism” kuvaa modernin ympäristöliikkeen kehitysmaita alistavaa olemusta. Tämä termi on osin tutkimukseni kanssa samalla aihepiirillä, mutta eroaa tulkintansa suhteen paljon.
- Kumpaakaan ei pidä sotkea Alfred Crospyn termiin ”ecological imperialism”. Hänen terminsä tarkoittaa Eurooppalaisten siirtomaakautena harjoittamaa kasvien ja eläinten siirtämistä uusiin ekosysteemeihin, jossa ne ottivat paikkansa ja syrjäyttivät luonnonvaraisia lajeja. Yhdessä eurooppalaisten tautien kanssa tämä helpotti muiden maanosien kolonisaatiota.

”Vihreän imperialismin” määritelmät

- ”Green imperialism” on yleinen ”populaari” termi kehitysmaiden politiikassa, kun puhutaan länsimaiden sekaantumisesta kehitysmaiden asioihin nojaten ympäristöseikkoihin. Merkitykseltään tämä termi on lähempänä Driessenin ”eco-imperialismia”, kuin Groven ”green imperialismia”
- Esitelmäni yhteydessä käytän populaaritermiä ”Vihreä imperialismi” kuvaamaan ”vihreän” politiikan, talouden ja aatteen muokkaamaa ”kapitalismin imperialistisen asteen” ”uuskolonialistisen vaiheen” uusinta rakennetta. Lähestyn termiä marxilaisuuden, uuskolonialismi ja riippuvaisuusteorioiden lähtökohdasta. Termi on iskevä ja marxilaisittain toimiva, mutta sekaannusten mahdollisuus termeissä on olemassa.
- Kuvaava englanninkielinen akateeminen termi, jota käyttäisin, olisi luultavasti ”Green neo-colonialism” eli ”vihreä uuskolonialismi”.

Miksi vihreästä imperialismista on syytä kiinnostua?

- Vihreän imperialismin käsitettä on syytä nostaa esiin, sillä se on salakavala esimerkki kapitalismin kyvystä kaapata ”hyvät” asiat käyttöönsä ja vääristää niiden tarkoitusperät palvelemaan itseään. Mikäli haluamme vapauttaa itsemme menneisyyden painolastista, meidän on osattava huomioida tällaiset asiat.
- Ympäristönsuojelu on asia, jota vain harvat vastustavat sillä puhdas, hyvinvoiva ympäristö on kaikkien ihmisten henkilökohtainen intressi. Siksi sen ympärille rakennettu alitusrakenne on vaikea havaita. Se on pitkälti jäänyt huomaamatta läntisten hyvinvoivien ja hyvää tarkoittavien vasemmistolaisten taholta. Kehitysmaiden mielipiteet taas puolestaan eivät tälläkään kertaa kiinnostaneet ketään.
- Koska ympäristönsuojelu on vasemmiston, keskustan ja maltillisen oikeiston parissa ”hyvä asia”, on vain loogista, että ensimmäisenä lännessä asian nosti esille ääri-liberaali talousoikeisto, joka etsi käsitteestä apua taistelussaan ympäristöliikettä vastaan.

Vihreä vaara uhkaa kapitalismia!!

- Kapitalismin ja ympäristönsuojelun ristiriita kumpuaa, siitä havaitusta tosiseikasta, että luonnonsuojelu ja taloudelliset edut ovat usein keskenään ristiriidassa.
- Kapitalistinen talousjärjestelmän toiminta aiheuttaa ympäristötuhoa luonnollisena seurauksenaan. Tämä on johtanut nykyiseen ympäristökriisiin.
- Ympäristöliikkeessä on sen johdosta aina ollut kapitalismin vastaisen toiminnan potentiaali. Vähintäänkin sen vaatimukset laskevat kapitalistisia voittoja.
- Niille, jotka näkevät kapitalismin olevan edistystä, hyvinvointia ja vaurautta luova järjestelmä, sen toiminnan haittaaminen nähdään kieroutuneena ja tuhoisana epäloogisena toimintana.
- Paul Driessenin motiivit ”eco-imperialimin” vastustamiselle nousevat näistä lähtökohdista.

Eco-Imperialismin kritiikki ympäristöliikkeelle

- Paul Driessenin mukaan rikkaat maat ja niissä toimivat ympäristöjärjestöt tuottavat paljon harmia kehitysmaille vaatiessaan ympäristöystävällisiä ratkaisuja.
- Hänen mukaansa ympäristöliike on anti-kapitalistinen ja imperialistinen(!?) uuskolonialistisia menetelmiä harjoittava ideologinen liike. Sen lähtökohdat perustuvat pelkoon, ylivarovaisuuteen, väärin ymmärrettyyn tieteeseen ja yleiseen yritystoiminnan sekä kehityksen vastustamiseen.
- Liikkeen vahvin ideologinen tukialue on rikkaiden maiden koulutettujen, hyvinvoivien ihmisten keskuudessa, eikä osaa tai välitä ottaa huomioon ajamiensa asioiden vaikutusta maailman köyhien kannalta katsottuna. Silti se vaatii omien vaatimuksiensa ulottamista kaikkialle maailmaan.
- Tästä seuraa vakavia ongelmia kehitysmaissa, jotka tarvitsevat kehitystä, yritystoimintaa ja modernisaatiota saavuttaakseen inhimillisesti hyväksyttävät elin olosuhteet.

Ympäristöliikkeen aiheuttamat harmit kehitysmaille Driessenin mukaan

- Ympäristöystävällisten energiantuotanto menetelmien vaatiminen estää kehitysmaita rakentamasta vesi, fossiili ja ydinvoimaa ja pakottaa ne rakentamaan tuuli ja aurinkovoimaa.
- ”Ympäristöystävälliset” ratkaisut eivät kuitenkaan tarjoa riittävästi sähköä modernin yhteiskunnan kuten koulujen, sairaaloiden, vedenpuhdistamojen, viemäroinnin ja ruuan kylmäsäilytyksen tarpeisiin. Driessenin mukaan ekologisesti hyväksytyt menetelmät tuomitsevat kehitysmaat kehittymättömyyden tilaan.

Ympäristöliikkeen aiheuttamat harmit kehitysmaille Driessenin mukaan

- Ympäristöpohjaiset rajoitukset tehokkaiden hyönteismyrkköjen käyttämiseen (erityisesti DDT) aiheuttavat vuosittain miljoonia kuolonuhreja ja taloudellisia tappiota satojen miljardien dollarien edestä. Teollisuusmaat eliminoivat aikoinaan malarian omilta alueiltaan käyttäen tätä halpaa ja tehokasta hyönteismyrkkyä. Se ei ole vaarallista ihmisille suurinakaan annoksina. DDT on tutkitusti hyvin toimiva ratkaisu, mutta sitä ei hyväksytä mukaan kehitysyhteistyön keinona kamppailla malariaa vastaan.
- Geenimanipuloitujen kasvilajikkeiden käytön ja kehittämisen rajoittaminen varovaisuuden ja pelkojen pohjalta ryöstää kehitysmailta suunnattoman potentiaalisen työkalun jolla ratkaista aliravitsemus ja ruuantuotanto ongelmat. Seuraukset johtavat maatalouden satojen epäonnistumiseen, köyhyyteen, ruuanpuutteeseen ja nälänhätään.

Vihreä salajuoni?

- Driessenin mukaan ”vihreys” on lisäksi massiivinen kaupallisten etujen yhteenliittymä. Karkeasti sanoen sillä tehdään valtavissa määrin yritystoimintaa ja siihen on sitoutunut tämän vuoksi valtava määrä poliitikkoja, asiantuntijoita ja yrityksiä. Koska vihreä talous ei kuitenkaan ole vapaata markkinataloutta, vaan perustuu rajoituksiin, sääntelyyn, taustalla tehtyihin sopimuksiin, saneltuihin ehtoihin ja massiiviseen mainoskampanjaan, ei se ole hyväksi kapitalismille.
- Driessen väittääkin, että esimerkiksi ilmastokriisi on keksitty juttu, jolla tietyt erikoissuhteet omaavat tahot voivat tehdä rahaa rikkaissa maissa. Hänen mielestään vihreyden nimissä sanellut ehdot estävät köyhiä maita saavuttamasta sitä ”kapitalistista renessanssia”, joka on parantanut ihmisten elämän länessä. Ympäristösäätelyn lopettaminen johtaisi hänen mukaansa rikkauteen, kohonneeseen elintasoon ja sen myötä parantuvaan luontotietoisuuteen, mikä johtaa kohentuvaan ympäristön suojelemiseen.

Driessenin todellinen motivaatio

- Driessenin argumentit ovat pahasti vääristyneet hänen rakkaudestaan kapitalismiin. Hän laskee kaiken kapitalismin haittaamisen osaksi omaa vihreää imperialismiaan.
- Esimerkiksi vaatimukset lapsityövoiman käyttämättömyydestä, reiluista palkoista ja hyväksytyistä työolosuhteista ovat hänelle osa imperialistista toimintaa, jolla estetään kehitysmaita kilpailemasta parhaimmalla valtillaan eli halvalla työvoimalla. Tämäkin haittaa hänen mukaansa kehitysmaiden kehitystä ja aiheuttaa kurjuutta kun köyhillä ei ole mitään työtä.
- Tämä argumentti pitää osin paikkansa kapitalismin olosuhteissa. Driessen ei kuitenkaan vaikuta vastustavan uskolonialismia silloin, kun sen päämääränä on pitää kehitysmaat halvan työn ja raaka-aineiden lähteenä. Vaikuttaisi, että hänen käsityksensä mukaan vihreys on imperialistista ja pahaa, koska se haittaa hänen rakastamaansa imperialistisen vaiheen kapitalistista järjestelmää. Ei siksi, että se toimii uskolonialistisesti ja alistaa kehitysmaat riippuvaisuussuhteeseen rikkaista maista, kuten riippuvaisuusteoriat tilanteen ymmärtävät.

Mutta, harhainen kapitalistikin voi löytää totuuden jyväsen.

- Miksi ottaa ollenkaan huomioon Driessenin kaltaisen äärikapitalistisen ilmastodenialistin ajatuksia?
- Koska osa hänen esittämistään argumenteista kuvaa oikeita uuskolonialistisia rakenteita, joihin on syytä kiinnittää vakavaa huomiota, vaikka hänen tulkintansa syistä ja korjauskeinoista ovatkin kelvottomia.
- Kysymys on liian tärkeä, että se voidaan jättää Driessenin kaltaisten tulkittavaksi ja määriteltäväksi.

Ympäristön suojelun imperialistinen historia

- Ympäristönsuojelulla ja kolonialismilla on pitkä ja likainen historia. Useat ympäristönsuojelun periaatteet ovat lähtöisin itseasiassa siirtomaista, josta ne levisivät myöhemmin teollistuneeseen maailmaan.
- Siirtomaissa ympäristöseikkoja käytettiin säännöllisesti perusteluina sille, miksi alkuperäisasukkaat eivät voineet käyttää ympäristöään haluamallaan ja itselle edullisella tavalla. Muutamia esimerkkejä esimerkiksi Keniasta oman gradututkimukseni pohjalta:
 - Salametsästyksen valvonta rajasi riistaeläimet ja kalastuksen eurooppalaisten yksityisoikeudeksi.
 - Luonnonsuojelualueiden perustamisen avulla paimentolaisten elinkeinot tehtiin mahdottomaksi. Kiellettiin laumojen liikuttaminen uusille alueille.
 - Eroosion vähentämisen nojalla paimentolaisten karjalaumat teurastettiin ja heidän elinkeinonsa tuhottiin. Pakotettiin ryhtymään maanviljelijöiksi ja ennen kaikkea palkkatyöläisiksi.
 - Metsienkäytön rajoittaminen esti alkuperäisasukkaita polttopuun, riistan, hunajan ja kasvien keräilyä.

Ympäristön suojelun imperialistinen historia

- Leimallista useimmille siirtomaiden ympäristösäännöksille oli näiden sääntöjen rodullistunut olemus.
- Afrikkalainen oli ”luonnosta piittaamaton salametsästäjä” ja eurooppalainen metsästäjä puolestaan ”hoiti vastuullisesti riistakantaa”.
- Afrikkalaisten karjalaumat tuhosivat laidunmaat ja olivat ympäristönkäytöltä kestäättömiä. Samaan aikaan eurooppalaisten paljon suuremmat laumat toimivat kestävästi ja esimerkillisesti.
- On huomattava, ettei tämä ajattelu ole vielääkään jäänyt historiaan, sillä edelleen ympäristöpiireissä ilmaistaan erikoishuolta sen suhteen mitä Afrikan teollistuminen tekisi maailman ympäristölle. Edelleen asiat ovat sallitumpia toisille kuin toisille.
- Vaimeampana, mutta silti tärkeänä sama ajatus heijastuu kun ajatellaan teollisuusmaan sisällä olevia asenteita. Syrjäseutujen ihmiset nähdään helposti vähemmän ympäristöystävällisinä ja luonnonsuojelu kelpoisina kuin keskuksien.

Ympäristön suojelun imperialistinen historia

- Imperialismi on siis käyttänyt ympäristöajattelua välineenään jo pitkän aikaa. Olisi lapsellista ajatella, ettei tämä tilanne jatkuisi myös uuskolonialismin aikakautena jota nyt elämme.
- Alamme nyt käsittelemään ”vihreää imperialismia” uuskolonialististen ja marxilaisten teorioiden näkökulmasta, jolloin teoriasta saadaan enemmän irti kuin Driessenin hapuilusta.

Vihreä uuskolonialismi

- Väitän, että vihreä imperialismi tai **vihreä uuskolonialismi** on todellinen ilmiö.
- Väitän myös, että tämä elementti ei ole luonteeltaan antikapitalistinen, toisin kuin Driessen väittää. Se on osa imperialistisen kapitalismin rakenteita.
- Väitän myös, että nykyinen ”vihreä” ympäristöliike on vaarallisesti tämän imperialismin myrkyttämä ja siksi on luotava aidosti antikapitalistinen ja sosialismiin pohjaava ”punainen”?
Ympäristöliike, joka kykenee ratkaisemaan kapitalismin aikaansaaman globaalin ympäristökriisin.

Vihreän imperialismin päämäärä?

- Ympäristökriisiä ei ole keksitty kapitalistisen toiminnan haittaamiseksi kuten Driessen väittää.
- Vaikuttaa pikemminkin siltä, että monopolikapitalismi sopeutuu sekä itse aiheuttamaansa ympäristökriisiin että maailmantalouden muutoksiin kirjoittamalla ympäristökriisin ratkaisut osaksi uuskolonialistista rakennetta, joiden avulla se kykenee pitämään yllä tarvitsemaansa alikehitystä.

Uuskolonialismin lyhyt oppimäärä

”Uuskolonialismin kohteeksi joutunut valtio on teoriassa itsenäinen ja täyttää ulkoisesti kaikki kansainvälisesti tunnustetut itsemääräämisoikeuden elementit. Todellisuudessa sen taloudellinen järjestelmä ja sen myötä poliittinen toiminta on ohjattu ulkoapäin.” -Kwame Nkrumah

Uuskolonialismin lyhyt oppimäärä

Uuskolonialismi kontrolloi kohdemaataan taloudellisella, poliittisella ja kulttuurisella tasolla. Kohdemaata voidaan kontrolloida passiivisesti tai aktiivisesti.

Tärkein uuskolonialistisen hallinnan päämäärä on saavuttaa kohdemaan taloudellisen järjestelmän hallinta. Tämän taloudellisen kontrollin saavuttamiseen on monia menetelmiä.

Uuskolonialismin seuraukset ovat ankarat. Uuskolonialismin kohdema "alikehittyy" ja muuttuu riippuvaiseksi alistajastaan. Se kykenee selviämään pintapuolisesti itsenäisenä valtiona, muttei kykene kehittymään haastajaksi imperialistisille valtioille.

Alikehityksen vastapainona imperialistinen valtio "ylikehittyy". Se kykenee esimerkiksi pitämään yllä "hyvinvointivaltiota"

Uuskolonialismin menetelmiä

Tärkeä passiivinen uuskolonialistista riippuvuutta ylläpitävä tekijä syntyy imperialististen maiden paremmasta asemasta maailman markkinoilla. Teollistuneet maat voivat sanella köyhemmille hinnat jolla ne suostuvat ostamaan raaka-aineita.

Aktiivinen taloudellinen uuskolonialismi toimii yleensä lainojen ja rahoituksen muodossa

Sotilastukikohdat ja sotilaallinen apu ovat melko suoria keinoja hallita kohdemaan politiikkaa ja sitoa se imperialistiseen isäntäänsä.

Kohdemaan politiikan hallinta talouden ja tuen avulla on hyvä menetelmä. Myös muuhun yhteiskuntarakenteeseen voidaan vaikuttaa asiantuntijoiden ja hallintomallien viemisen avulla.

Uuskolonialismin mekanismeja ovat myös viestintäverkostojen kuten televisio ja radiokanavien omistaminen sekä niiden sisältöön vaikuttaminen.

Uuskolonialismin ilmiö on myös elokuvien ja uutisten tuottaminen kohdemaan asukkaille. Kulttuuriset elementit myyvät tietynlaista elämäntapaa, joka on luonteeltaan läntistä ja kapitalistista

Kansainväliset ihmistenvaihtoverkostot ovat myös hallintakeino. Uskonnollinen lähetystyö oli jo perinteisen imperialismin aikaan keino alistaa toisia kulttuureja ja tämä jatkuu edelleen.

Uuskolonialismin menetelmiä

Kansainvälisten yritysverkostojen keinona on sitoa paikallisten taloudellisten eliittien edut yhteen imperialististen kapitalistien kanssa.

Kansainvälisen opiskelijavaihdon myötä kehitysmaat menettävät suuren osan ammattilaisistaan länsimaihin. Ne jotka palaavat, ovat saaneet koulutuksensa lännessä ja läntisiä hegemonioita tukevat asenteet.

Kehitysapu on kenties tärkein aktiivisen uuskolonialismin työväline. Kehitysapu muodostaa suoran riippuvaisuussuhteen avun antajan ja saajan välille. Kehitysapu vaikuttaa ennen kaikkea taloudellisen riippuvaisuussuhteen luomiseen, mutta sen vaikutukset heijastuvat myös politiikan, kulttuurin ja koulutuksen tasolle. Kehitysapu on yleensä lainamuotoista, joten se sitoo taloudellisesti avunsaajan maksamaan korkoja. Yleensä apu tuo mukanaan myös monia ehtoja, kuten velvoituksen käyttää apua tiettyntyyppiseen teknologiaan, velvoitus ostaa sillä asioita määrättyltä tavarantoimittajalta sekä avunantajan tarjoamien avustajien käyttäminen ja totteleminen. Lisäksi avun ehtona voi olla kauppasopimuksia, vaatimuksia lainsäädännöllisistä ratkaisuksista ja muita poliittista liikkumavaraa rajoittavia ehtoja.

Kehitysapu nähdään alikehitysteoreetikkojen keskuudessa uuskolonialistiseksi, koska se ulottaa avunantajamaan vaikutusvallan vastaanottajan ylitse ja vaikuttaa suoraan vastaanottajan yhteiskunnan kehitykseen ja rakenteeseen. Kehitysavun rooli alikehittäjänä tarjoaa yhden vastauksen siihen miksi vuosikymmenien kehitysapu ei ole nostanut kehitysmaita pois köyhyydestä. Kehitysapu tuottaa kehityksen sijaan alikehitystä.

”vihreys” uuskolonialistisena rakenteena

- ”Vihreys” on nykyisin monella tavalla samanlainen käsite kuin ”edistys” joskus aiemmin.
- Melkein mitä tahansa voidaan esittää ”vihreänä”.
- ”Vihreyteen” vedoten on mahdollista saada lupa toimintaan, jota ei hyväksyisi ilman tätä hyvänä pidettyä ominaisuutta.
- ”Vihreyden” saavuttaminen on lisäksi kasvavissa määrin edellytys toiminnan hyväksyttävyyden saavuttamiselle.
- Tämä pitää sisällään voimakkaan uuskolonialismin potentiaalin.

vihreys uuskolonialistisena työkaluna

1. Kiertääkseen kotimaidensa voimakkaita ympäristöliikkeitä, raaka-aine yritykset kuten öljy, metsä ja kaivosteollisuus pyrkivät siirtämään saastuttavan toimintansa kasvavissa määrin kehitysmaihin. Tämä siirtää ympäristöongelmat kehitysmaihin. Kuitenkin toiminnan hyödyt päätyvät suurimmaksi osin läntisten ympäristötietoisien kuluttajien taskuihin. Tämä pitää yllä kehitysmaiden asemaa raaka-aineiden tuottajina.
2. Samat yritykset käyttävät valtavia summia mainostaakseen ”vihreyttään” pääosin läntisen maailman ihmisille. Tämän PR toiminnan kustannukset ne laittavat mukaan tuotteidensa hintaan, minkä seurauksena ne ovat kalliita kehitysmaiden ihmisille. Kehitysmaissa toimivat paikalliset yritykset eivät kykene hyödyntämään tätä vihermarkkinointia samoissa määrin, minkä vuoksi ympäristötietoiset kuluttajat ja valtiot välttävät näitä tuotteita tai pakottavat myymään ne alhaisempaan hintaan. Tämä tasoittaa kehitysmaiden yritysten mahdollista hyötyä halvasta työvoimasta. Vain rikkaat monikansalliset firmat voivat pitää yllä PR kampanjaa.
3. Vihreyden vaatimus mahdollistaa boikotit ja rajoitukset kehitysmaiden kansallisen teollisuuden tuotteille. Vedoten niiden tuotannon vahingollisuuteen ympäristölle. Tämä antaa läntille yrityksille mahdollisesti merkittävän kilpailuvaltin.
4. Koska ”vihreyden” edistäminen rikkaissa maissa koetaan kalliimmaksi kuin kehitysmaissa, on syntynyt paljon ajatuksia siitä, että ympäristökriisiä, erityisesti ilmastokriisiä hoidetaan tehokkaimmin ja kustannustehokkaimmin jos keskitytään ratkaisemaan niitä ympäristöongelmia, joita kehitysmaiden teollistuminen aiheuttaa. Tämä ajattelu on suoranaisesti imperialistista. Ajatuksena on, että rikkaiden maiden aiheuttamat ongelmat voidaan ratkaista puuttamalla kehittyvien maiden kehitykseen.

vihreys uuskolonialistisena työkaluna

- Läntisen uuskolonialistisen toiminnan – taloudellisen, poliittisen ja kulttuurisen vaikuttamisen, painopiste on siirtymässä/siirtynyt modernisaatiosta, elintasosta ja talouskasvusta vihreyteen ja kestävään kehitykseen.
- Tämä vihreä vaatimus on noussut esille samaan aikaan kun kehitysmaiden talouskasvu on viimeinkin alkanut ja niiden mahdollisuus haastaa nykyisiä rikkaita maita tuottajina on kasvussa. Vihreyden vaatimus antaa lännelle mahdollisuuden säilyttää taloudellinen ylivaltansa maailman taloudessa ja puuttua kehittyvien maiden talouden rakenteisiin itselleen suotuisasti.

vihreys uuskolonialistisena työkaluna

- Kehitysapu on luontaisesti merkittävässä roolissa vihreän imperialismin edistämisessä.
- Erityisesti kehitysmaiden energiasektoreiden kehittämiseen suunnattu kehitysapu on voimakkaan uuskolonialistista vihreän imperialismin näkökannalta.
- Esimerkki omasta tutkimuksestani, joka koskee Tansanian energiahuoltoon suunnatun kehitysavun vaikutusta maan itsehallintaan ja vihreyden vaatimuksen merkitystä asian kannalta.

Case Tanzania 1

- Tansania on köyhä maa, joka tarvitsee kipeästi lisää sähköä. (80% ihmisistä elää sähköverkkojen ulkopuolella, suomalaiset käyttävät 17x enemmän sähköä henkeä kohti tansanialaiseen verrattuna.)
- Tansania on maailman ”vihreimpiä maita, jos katsotaan sähköntuotannon hiilidioksidi päästöjä, koska valtaosa sähköstä tuotetaan vesivoiman avulla. Sähköä ei kuitenkaan ole riittävästi ja ruskohiilen polttaminen uunissa on yleisin energiankäyttömuoto.
- Tansanialla on potentiaalia rakentaa lisää vesivoimaa. Sillä on myös hyödyntämätön kaasu ja öljykenttä, joka löytyi 2010 -luvulla.
- Tansania haluaa kehittää maansa energiantuotanto kykyä ja tarjota ihmisilleen moderneja olosuhteita.

Case Tanzania 2

- Saadakseen varoja energiasektorinsa kehittämiseen Tansanian on saatava lainaa kansainvälisiltä kehitysapua tarjoavilta rahoitusorganisaatioilta.
- Lainojen ehdoksi on kuitenkin laitettu vaatimus kestävästä kehityksestä ja hiilineutraalisuudesta. YK on linjannut Afrikan tulevaisuuden olevan auringossa ja tuulessa – eli nämä ovat energiamuotoja joita rahoitetaan.
- Jos Tanzania haluaa saada lainan joutuu se hylkäämään vesivoiman koska sitä ei pidetä ympäristöystävällisenä. Se ei myöskään voi kehittää fossiilisia polttoaineitaan käyttävää energiantuotantoa.

Case Tansania 3

- Tuuli ja aurinkovoima ovat luonteeltaan ”pistetuotantoa” niillä sähköverkon ulkopuolelle saadaan riittävästi sähköä hehkulampun palamiseen tai hellan ylläpitoon. Tämä on kehitystä, mutta ei tarjoa mahdollisuuksia teollistamiseen tai modernisaatioon – tämä puolestaan on alikehitystä.
- Hyväksyessään aurinko ja tuuliratkaisut energiantuotanto menetelmäkseen Tansania joutuu samalla hylkäämään suurteollisuuden ja perinteisen modernisaation menetelmät. Tämä vahvistaa Tansanian tilannetta maataloustuotteita vievänä kehitysmaana, joka ei voi saavuttaa länttä tai kilpailla sen kanssa

Case Tanzania 4

- Sekä aurinko, että tuulivoima on aktiivista huoltoa ja varaosia vaativaa korkean teknologian tuotantoa. Tämä sitoo Tansanian vuosikausiksi eteenpäin riippuvuussuhteeseen läntisistä varaosista ja tekniikasta, jota teollistumaton Tanzania ei itse kykene tuottamaan (ei sähköä riittävästi)
- Tansanian öljy ja kaasuvaroja ei voida käyttää kotimaan teollistamiseen. Ainoaksi vaihtoehdoksi jää myydä ne maailmanmarkkinoille. Sieltä ne menevät teollistuneen maailman polttoaineeksi.

”Vihreä imperialismi”

- Kapitalistinen ympäristökriisi on todellinen. Se asettaa haasteita biosfäärin hyvinvoinnille, ihmisyhteiskunnan toimivuudelle ja kapitalistiselle talousjärjestelmälle.
- Läntiset imperialistiset valtiot ja monopolikapitalistiset tahot eivät kuitenkaan halua tai voi luopua voitontavoittelustaan.
- Ne pyrkivät siirtämään ympäristökriisin haitat pois omilta ydinalueiltaan, eli rikkaista teollistuneista
- Samalla ne pyrkivät vastaamaan tilanteeseen jossa kehitysmaiden kehitys uhkaa kapitalismin toiminnalle olennaista alikehitysmekanismia. Kapitalismi vaatii, että on olemassa köyhiä ja rikkaita, niin maita kun ihmisiäkin. Vain täten on mahdollista pitää yllä voiton suhdelukua – jonka laskutaipumuksen Marx on meille kuvannut.

”Vihreä imperialismi”

- Vihreyden vaatimuksen avulla rikkaat maat voivat asettaa ehtoja ja rajoituksia kehittyville maille ja hidastaa niiden kehitystä.
- Ne voivat myös pyrkiä käyttämään vihreyttä tuottamaan sellaisia alikehitettyjä rakenteita, etteivät kehitysmaat kykene saavuttamaan teollisuusmaiden elintasoja. Köyhyys ja rikkaus ovat pysyviä.
- Pahimmillaan tämä on valmistava vaihe tulevaan uusfeodalismin aikaan.

Ekofasismin uhka

- Jos sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta ei pidetä kiinni, taantuva kapitalismi voi pystyttää uusfeodaalisen rakenteen.
- Nykyinen ympäristöliike, joka tähtää mielellään talouskasvun ja väestönkasvun pysäyttämiseen, tai jopa poiskääntämiseen voi johtaa ekofasismiin.
- Fasistis/feodaalinen rakenne voi luopua talouskasvusta. Rikkaat kestävät rikkaina ja köyhät köyhinä ikuisesti. Moderni yltäkylläisyys on varattu vain pienelle väestönosalle ja loput elävät ympäristöystävällisessä köyhyydessä.
- Köyhien ihmisten määrä voidaan pitää sopivana ylläpitämään harvan eliitin elintaso.
- Fasistis/feodaalinen järjestelmä voi tarjota ratkaisun ympäristökriisiin, mutta se perustuu ihmisten eriarvoisuuteen.

Ympäristöliikkeen kapitalisaatio

- Nykyisin toimiva ”vihreys” on läpeensä kapitalismin haltuun ottama liike. kapitalistinen järjestelmä hyödyntää ja rahastaa massiivisesti ”vihreydellä” ja on kietoutunut olennaisesti sen osaksi.
- Siksi se tarjoaa vain kapitalismin hyväksymiä ratkaisuja, joiden avulla ympäristökriisiä ei todellisuudessa voi ratkaista.
- Se vastustaa kapitalismin haittoja, muttei järjestelmää joka niitä aiheuttaa. Vrt. sosiaalidemokratia.
- Lisäksi kapitalismin kaappaama ympäristöliike pitää sisällään vaarallisia perusteluja nykyisen maailman varallisuustilanteen säilyttämiselle.

Ympäristöliikkeen kapitalisaatio

- ”Vihreän” ympäristöliikkeen kapitalisaatio ja muuttuminen osaksi imperialistisen vaiheen kapitalismia on todellinen syy kutsua nykyistä järjestelmää ”vihreäksi imperialismiksi”.
- Kysymys on sortavasta ja luonnolle tuhoisasta talousjärjestelmästä, joka käyttää itseaiheuttamaansa ympäristökriisiä mahdollistamaan valta-asemansa ja voitontavoittelunsa.
- Se estää haltuun ottamansa ”vihreän” ajattelun avulla vaatimukset todellisesta yhteiskunnallisesta muutoksesta, sekä pitää yllä ja kehittää uskolonialistisia rakenteita kehitysmaissa.

-

”punaisen” ympäristöliikkeen tarve

- Koska ”Vihreä” ympäristöliike on impotentti ja kapitalisoitu on syytä vapauttaa itsemme tästä käsitteestä.
- Meidän on muutenkin syytä dekapitalisoida itsemme samaan tapaan kuin puhutaan dekolonisaatiosta.
- Mikäli haluamme ratkaista ympäristökriisin sosiaalisesti oikeudenmukaisesti, tarvitsemme ”punaisen” ympäristöliikkeen, joka rohkeasti vaatii omimisen (kapitalismin) kumoamista ja korvaamista yhteisöllistämällä (sosialismilla) joka myöhemmin voi johtaa yhteistämiseen (kommunismiin).
- Tämä ”punaisuus” olisi vapaa omivan luokan(kapitalistit) läänittämisestä (imperialismi) ja muista alistavista rakenteista ja kykenisi ratkaisemaan sekä yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden, että ympäristökriisin.

Valikoitua kirjallisuutta

Lähteet

Marx, Karl Pääoma 1-3

Lenin, ”Imperialismi, kapitalismin korkein aste

Gunder Frank, Andre ”Kapitalismi ja alikehitys latinalaisessa Amerikassa”

Magdoff, Harry ”Imperialismin aikakausi”

Hakanen, Yrjö ”Imperialismi ja sosialismi tänään”

Nkrumah, Kwame ”Neo-Colonialism- the last stage of imperialism”

Drissen, Paul ”Ecoimperialism: Green power, Black death”

Hayter, Teresa ”Aid as Imperialism”

Karttunen, Jari ”Kiväärin tähtäimestä kameran linssille” Miksi luontoa suojeltiin Keniassa 1911-1973 välisenä aikana?”

Karttunen, Jari ”Sovereignty and agency vis a vis green economy pressures: energy politics”(tekeillä.....)